

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

TYPISKT SKÅNELAND. — AMATÖRFOTO. J. E. JÖNSSON, MALMÖ.

20:DE ÅRG.

DEN 27 APRIL 1919

N:o 30

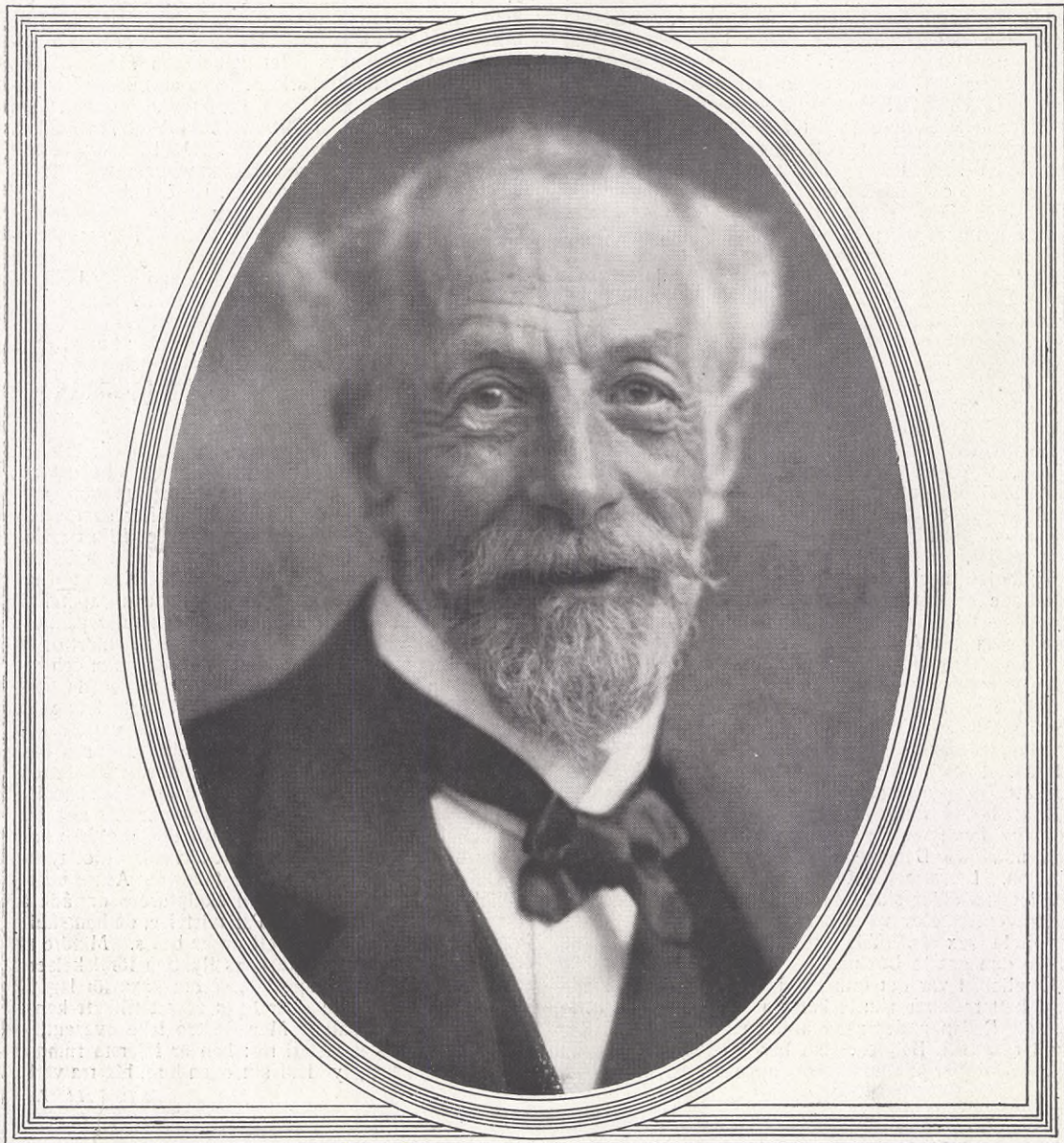

Foto. Jagers, Sthlm.

JAC Arken

Kliché: Bengt Sjöbergparra.

Det är inte många medlemmar inom konstnärslösbundet, som kunna berömma sig af att ha varit med ända från första början. Det var inalles icke mindre än åttiotre konstnärer som år 1885 satte sina namn under den minnesvärda skrifselse till Fria konsternas akademi, som var opponentrörelsens första offentliga framträdande och som gaf signalen till den för ett par decennierna svenska konstlif så fruktbara striden mellan nya impulser och ung entusiasim å ena sidan och den byråkratiskt organiserade officiella konsten å andra sidan. I första anstormen räknade som sagdt opponenterna åttiotre man; då konstnärslösbundet 1905 firade sitt tjugooårsjubileum, funnos endast åtta kvar af den ursprungliga uppsättningen. Nu torde summan ha smält samman till tre. Till detta triumvirat hör, förutom Karl Nordström och Nils Kreuger, J. A. G. Acke, som just i dagarna fyllt 60 år, närmare bestämdt den 7 april.

Ackes lifslånga trohet mot den konstnärssammanslutning han en gång kommit att tillhöra, är väl förklarlig. Hvad de dåtida reformiframna med Ernst Josephson i spetsen framför allt kämpade för var att rädda de unga konstnärerna åt konsten, att bevara dem från det akademiska befodringsväsendet och dess oundvikliga följder: försiktighet gent emot de egna impulserna, som möjligen kunde skada karriären, och anpassning efter den smak som rådde hos de maktägande. Strindberg har i Röda rummet, flera år före missnöjets utbrott, gett en karrikerad men i sak säkerligen nog så riktig bild af de dåtida, ohjälpligt stagnerade och småstadsmässiga konstförhållandena i vårt land. Och går man till de nya idealens blodsvittne framför andra, till Ernst Josephson, och hans kampartiklar i pressen, är det samma miljö man möter, endast att det här också finns en eldig vilja att råda bot på eländet. "När det unga sinnet vänder sig envist mot konsten", skriver han, "då gråta vanligtvis föräldrarna, ty de tänka på hur lång och stignig vägen är innan deras barn blir professor — men om de visste huden vägen till konstnärskapet är, skulle säkert deras tårar mångdubblas. Gossen skickas så till akademien, när han äntligen fått tillåtelse att beträda den farliga banan, han är full af förhoppningar, tusen rika bilder spela för hans sinne. Men detta skall nu putsas och klippas och sättas i stycke med samhället och i hans vackra drömmar blanda sig snart medaljer, stipendier, agréer, kungliga målare, värjor, ordnar och tvåkantiga hattar".

Tjufpojke bör en konstnär vara om han så blef hundra år, det var på ett vis sammanfattningen af Josephsons hela program. Man kan vara viss på att den också var Ackes. Han har intill dags dato förblifvit en tjufpojke i sin konst och han skulle säkerligen befinnas vara det allt fortfarande ifall han komme i tillfälle att fira sin hundraårsdag. Hur pass Josephsons skildring af det unga konstnärssämnet och hans omgifning för öfrigt passar in på Acke, får lämnas därhän. Det är icke bekant om han någonsin drömt om att bli professor, men alldeles omöjligt är det inte att han verkligen någon gång tänkt sig att upprätthålla familjens traditioner: hans far var nämligen den utmärkte Bergianske professorn Nils Johan Andersson. I hvarje fall blef unge Acke, sedan han vid sjutton års ålder slutat skolgången vid Nya elementarläroverket, elev vid Konstakademien och stannade där hela sex år. Till hans lärare under denna tid hörde den gamle Boklund.

Emellertid var det inte "värjor, ordnar och tvåkantiga hattar" som skulle komma att fångsla hans intresse. Redan under akademitiden hade han gjort en studieresa till Belgien. Nu bar det iväg till Frankrike och det är just under hans uppehåll där, 1883 - 84

som sammansvärjningen mellan de unga Parisersvenskarne börjar ta fastare former. Sin samhörighet med oppositionen måste Acke ha känt genast. Det okonventionella, behovet att gå sina egna vägar utan att fråga andra till råds, hör till de starkast framträdande dragen i hans konstnärliga läggning. Och äfven, enligt uppgift, till de tidigast framträdande: han lefde redan som barn helt i sin egen fantasivärld. Och en Sönderling har han sedan alljämt förblifvit. Det är en svår och otacksam uppgift att leta efter frammande påverkningar hos honom, ehuru han naturligtvis lika litet som någon annan undgått dem. Men hans flesta, i hvarje fall hans bästa saker återgå på eller för sin mening af en inre vision som det gällt att uttrycka. Det är få inom vår konst som känt krafven på ursprunglighet så stränga som Acke, gifvetvis med den oundvikliga följderna att hans verk kommit att präglas af en viss ojämnhet. Naturalisten har alltid verkligheten att lita till, liksom expressionisten har sitt skema; fantasimänniskan har endast sin ingifvelse.

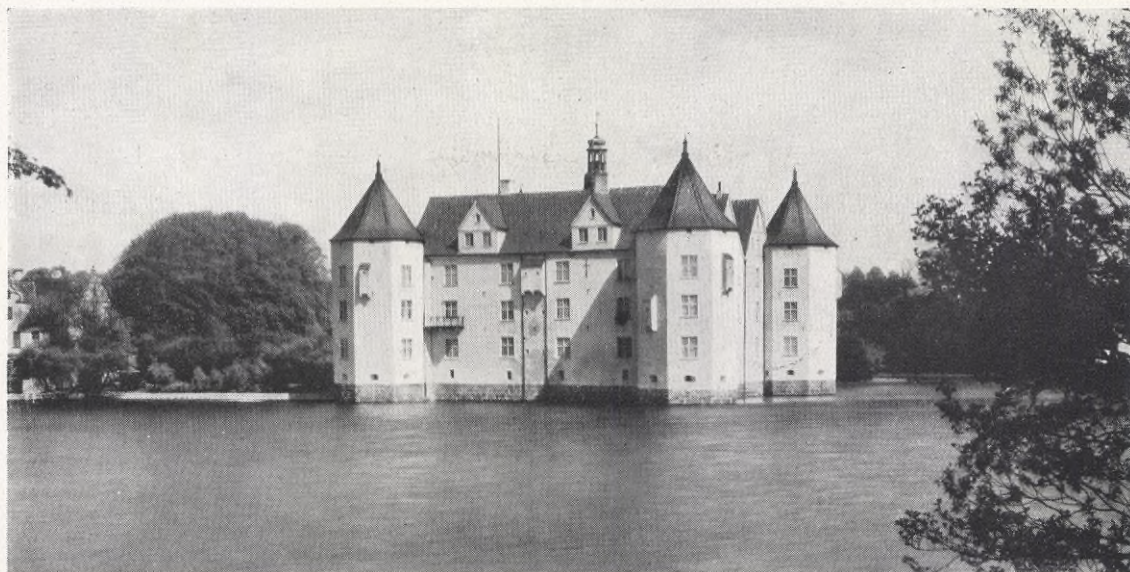
Trots denna ursprunglighet, som är så väsentlig för Acke, återspeglar hans produktion naturligtvis i stort sedt den allmänna utvecklingsgången. Han började alltså som friluftsmålare. Det tidigaste arbete af honom, som omnämnes i det nya biografiska lexikonet, är från 1886, "Slätterkarlen". Det året invigdes Vandal i Göteborg med den opponenterställning, som resulterade i Konstnärslösbundets bildande, och duken bör följaktligen ha utställts där. Det blef som bekant senare en regel att förbundets medlemmar skulle ha hvar sin landskapliga specialitet. Eugène Jansson hade de nattliga Stockholmstämningarna, Kreuger hade den öländska allvaren, Nordström västkusten, Fjæstad Värmlandsvintern o. s. v. Denna specialisering blef emellertid allmän först efter genombrottet i Paris 1889, då målarna började söka sig hemåt igen. Acke hade redan dessförinnan valt sitt landskap: det var den åländska skärgården, där hans tidigaste arbeten kommit till. Denna kärlek till Östersjöns klippor och vatten har för öfrigt varit beständande nog; den har gjort denne ostadige mångfrestare till en af de ihärdigaste marinmålarna inom nutida svensk konst.

Nittioalet kom inte endast med ett ökad intresse för stämningsskildringen på pleinairismens bekostnad; jämsides därmed doko också de dekorativa problemen upp på nytt. Här erbjödo sig uppgifter som måste ha legat närmare till för Acke än det friluftsmåleri från hvilket han utgått. Han ägnar i stort sedt hela detta decennium åt dekorativt arbete. Han utför under denna tid kartonger till åtta Beauvaistapeter på Trolleholms slott i Skåne och en dekorativ panneau med af honom själf skulpterad ram, han anförtrors utsmyckningen af ett par privathus i Stockholm och han är behjälplig vid återställandet af de medeltida kalkmålningarna i De Geerska grafkoret i Upsala domkyrka. Höjdpunkten i denna verksamhet bildas väl i relief-frisen i Thielska galleriet på Djurgården, ehuru dess tillblifvelse faller inom nästa årtionde. "Fantasiens gräns" har konstnären kallat denna gratiösa skapelse, om hvilken Tor Hedberg en gång hänförd förklarar att man finge gå tillbaka ända till den grekiska konstens bästa tider för att finna ett likvärdigt motstycke.

Det har redan i förbigående talats om Ackes mångsidighet. Hans utflykter till skulpturens område är ett prof därpå. Hans första Parisvistelse, då han skulle utbildas till etsare, är ett andra bevis. Mindre att taga på allvar är kanske hans flyktiga förälskelser i vissa arkitektoniska uppslag, såsom hans förslag till stadshus i Stockholm eller hans utkast till ett konstpallats på Östermalm. Men de äro icke oväsentliga bidrag till hans karaktärsrik: han är i första rummet fantasimänniskan, fylld af sin egen inre, bisarra värld.

Forts. å sid. 478.

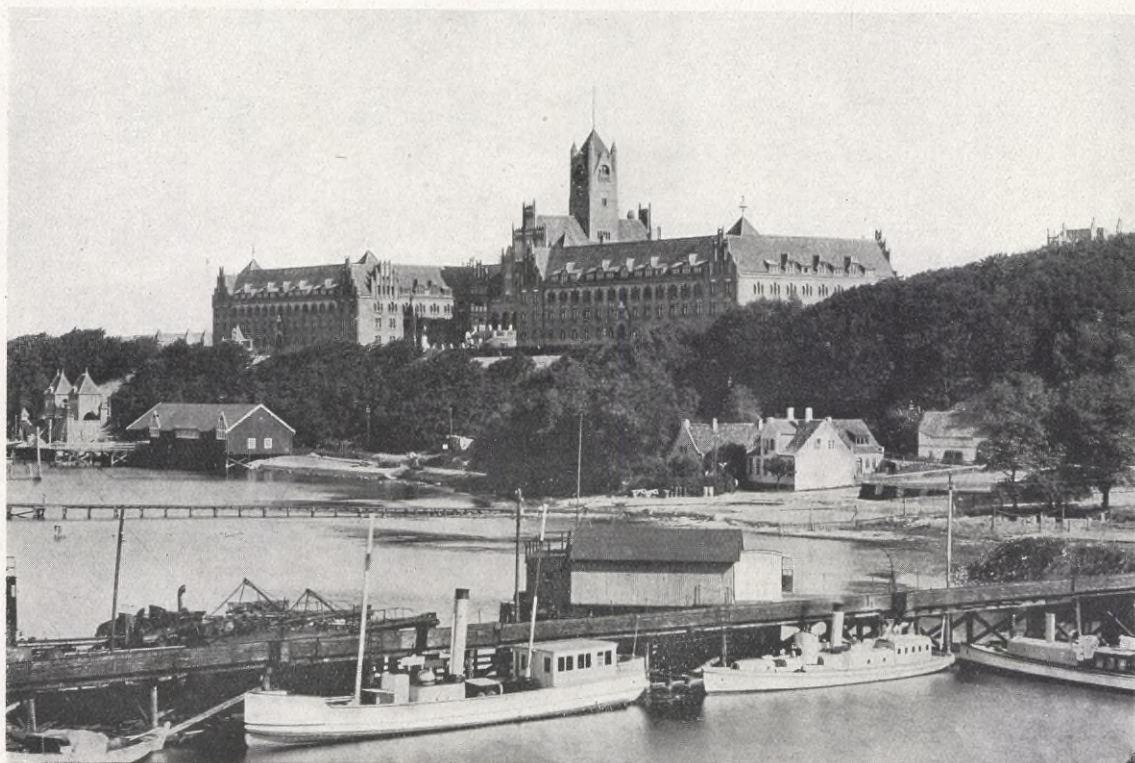
NORDSLESVIG INFÖR AFGÖRANDET.
FÖR H. B. D. AF **SIGNE LAGERLÖW.**

SLOTTET GLÜCKSBURG vid Flensburgsfjorden.

Det tyngsta året i Sönderjyllands historia näst efter 1864 är 1878, då Napoleon III:s bekanta paragraf 5 från Pragfreden 1866 i en ny traktat mellan Preussen och Österrike upphäfdes. Som man erinrar stadgade denna paragraf att Tyskland, därest befolkningen i Nordslesvig vid en folkomröstning så önskade, skulle återlämna detta land till Danmark. Härmed ville man godtgöra den orättfärdighet, som begicks mot Danmark i Wienerfreden 1864 — det oförgätliga år i

Nordisk historia då det tappert kämpande Danmark efter sina blodiga nederlag vid *Dannevirke* och *Dybbøl* tvangs att utom Lauenburg lämna ifrån sig allt Slesvig-Holsteinskt land ända upp till *Kongeån*. Slaget drabbade hårdast den danska befolkning i de överlämnade nordliga områdena, som därvid med våld slets ifrån det land densamma nationellt, språkligt och kulturellt tillhörde för att tvingas in under främmande herravälde. Enda ljusningen i detta mörker blef därför under

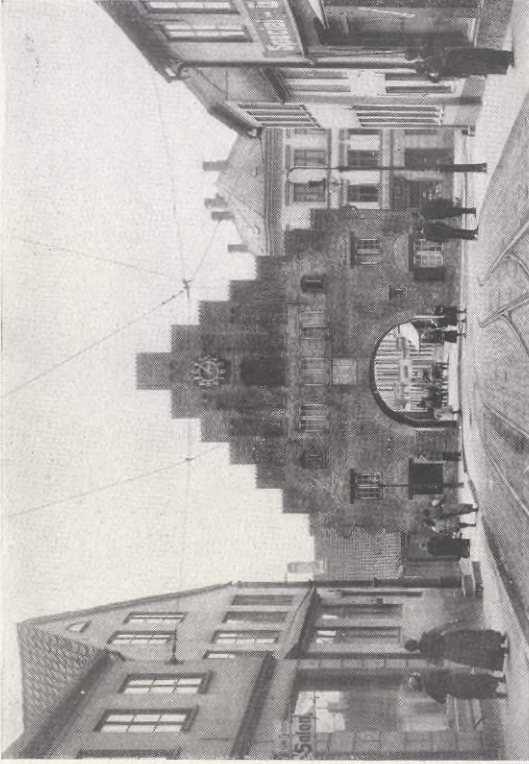
Efter fotografier

MARINSKOLAN I FLENSBURG. Uppförd 1910, Preussens största byggnad och en af Tysklands största.

Kilchet Kem. A.-u. Benigt Silfversparre, Sthlm.—G2.

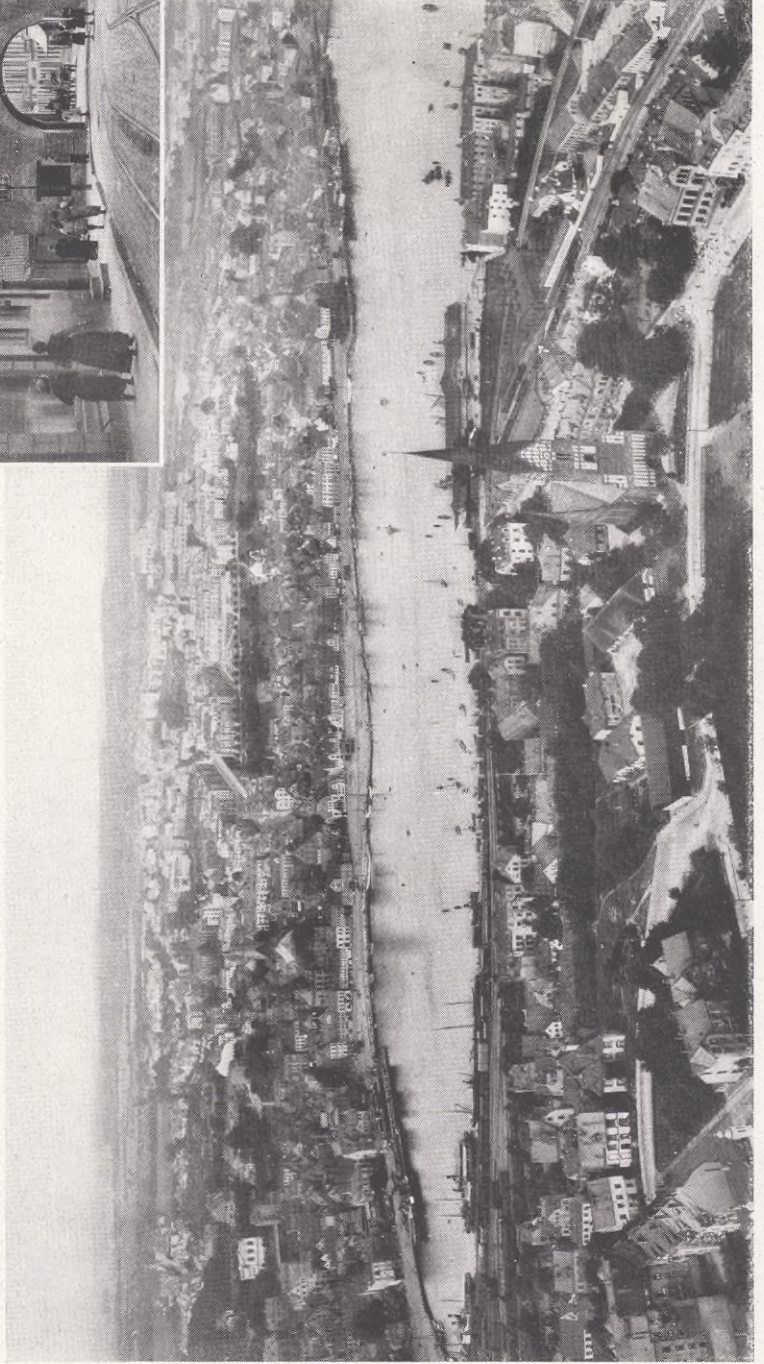
många år förhoppningen om uppfyllelse af paragraf 5. Från södra brädden af Kongeån, där tyskt land börjar för danskt folk, och till den norra, där det älskade och aldrig glömda danska fosterlandet tar vid för att utbreda sin vämliga, leende och förbjudna skönhet för deras blickar har under denna tid kvallt en oatbruten väg af hopp och längtan om en slutlig återförening. Och när så paragrafen en dag upphäides — hvilken rörelse af sorg och misstränkning genomblifvade ej i dessa prämingens dagar allt hvad danskt hette i hela Slesvig. Dikter af gripande stämning skrefvos, som blefvo sönderjyska nationalsånger, och hvori alla och enhver kunde få giuva utlopp för sin sorg och för sin, trots allt, aldrig helt slocknade förhoppning om en framtida återförening.

Det var äfven först efter paragrafens upphäfvande som den verkligt tunga tiden kom för sönderjydarna. Deras nationella rättigheter kringskuros mer och mer, olämpliga ämbetsmän utöfvade ett godtyckligt regemente och de undertrycktas harm steg till verklig desperation. Det sattes hårdt mot hårdt, och i en oaf åttlig strid och under trycket af en oöslig nationalitetsfråga siktades sannolikt mången gång å ömse sidor för högt. Här är icke utrymme att i detalj genomgå hur denna strid från begge

Efter fotos.

parter fördes. Men äfven om mycket af hvad som skrivits om tyskt våldsgement i Sønderjylland vid en opartisk granskning kan förklarar och revideras, var dock ställningen ofta oödlig för ett folk, som mot sin vilja stod under ett främmande och under senare år alltmera skärpt och för danskt frihetskynne förhatligt militäristiskt system. Under två krig — det ena 1870—1871, det andra den förödande jätttekampen 1914—1918, efter hvilken hela Europa ännu skälver af utmattning — ha sönderjydarna måst ofra sitt danska blod på tyska slagfält. Endast det senaste kriget har gjort Sønderjylland sex tusen unga föröppningsfulla sönderjydar fattigare.

FLENSBURG. FOTOGRAFERADT FRÅN LUFTSKEPP VID CIRKA 1,000 METERS HÖJD. Öfverst: NORDER-TOR.

Öfverst:
BRON ÖFVER
KONGEÅN vid
Skodborhus.
Härunder
ETT TYSKT
VAKTHUS
på gränsen vid
Farris, det enda
som ännu står
kvar af de många
som funnits. Öf-
riga äro i vinter
af tyskarna ned-
rjina och använda
till bränsle. På
vägen synes en
dansk stabsser-
geant.

Härunder:
KONGEÅN VID
VAMDRUP, Dan-
marks n. v. gräns-
station mot Tysk-
land. — Där än
svänger börjar
gränsen och fort-
far sedan hela
Kongeån utesfjer
till Ribe, yttersta
gränsplatsen vid
västerhafvet. Till
vänster synes
gränsstenen, som
snart icke mer
skall finnas.

Kliché: Kem. A.-H. Post. Silversand. Sjöhus. 1909.

Efter fotografier.

Nöden i Tyskland har äfven blifvit sönderjydarnas nöd. De ha lidit länge och mycket och utan den öfvertygelsens hänförelse, som upprätthåller.

När därför efter vapenstillståndet nationalitetsfrågorna upptogos till granskning och en dag ryktet spreds att äfven Nordslesvig genom folkomröstning skulle få afgöra sitt framtida öde steg en känsla af obeskriflig glädje och tacksamhet ur befolkningens bröst. I nära 55 år hade man med läjonmod värvat om sin nationalitet, och nu ändtligen var befrielsens timme slagen. Den långa kampen hade sålunda icke varit förgäves — bladet i Danmarks historia vände sig än en gång och "vände sig blidt".

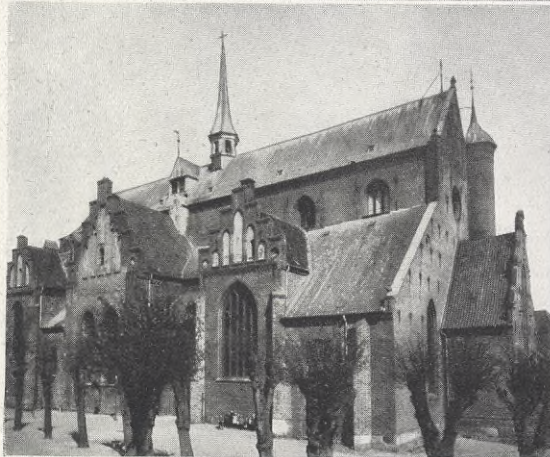
Genom hela Nordslesvig och stora delar af Mellan-Slesvig brusar i dessa dagar en enda tanke: Folkomröstningen!

Men den danska nationalitetsfrågan i Sönderjylland står för närvarande icke på samma ståndpunkt som 1864, då danskt språk med lefvande makt var spridt öfver hela Slesvig Holstein för att nå ända ned till Slien, till Thyras Vold. Från söder har inflyttandet af ett stort kulturfolk på 60 å 70 millioner människor prässat upp en väldig våg mot den lilla dansktrogna minoriteten och uppslukat mycket af dansk mark och motståndskraft. Hvad som är kvar och hvar den framtida gränsen skall komma att gå kan endast den

stundande och af hela Norden med spänning afvakta folkomröstningen klarlägga. Kampen kommer att koncentrera sig i Nordslesvig kring *Haderslev* med omkrets, hvilket område redan nu kan betraktas afgjort klart till Danmarks favör och i Mellan-Slesvig kring *Flensburg* med västgående bälte, där de starkt hopblandade nationalitetsförhållandena göra något som helst uttalande omöjligt. Hufvudintresset samlar sig dock främst kring frågan, hur Flensburgs stad skall komma att rösta. Här ligger den stora betydande vägbrytaren mellan tyskt och danskt, i decennier överspolad af mäktiga tyska strömningar, hvilka tvingat Danmarks minnen allt djupare och djupare ned mot

Efter fotografier.
HADERSLEVS ÄLDSTA BYGGNADER, DE S. K. "BONDGÅRDARNE", som voro de enda byggnader som räddades undan den stora eldsvåda som en gång ödelade Haderslevs stad.

1. HADERSLEV SEDT FRÅN DAMMEN. — 2. FRUE KIRKE. — 3. DEN DANSKA KLUBBENS HUS "HARMONIEN".

bottnen. *Flensburg* är Slesvig-Holsteins vackraste stad och näst Kiel den största. Den totalbild H. 8 D. är i tillfälle att återgifva — tagen af Slesvigs förnämsta fotograf från luftskepp på cirka 1,000 meters höjd öfver jorden — ger en utomordentlig föreställning om hur staden hästskoformig och i terrass grupperar sig kring den vackra Flensburgsfjorden. Sedd från höjden af Toosbuiystrasse eller Ballastberg — två af stadens yppersta utsiktspunkter — erbjuder den med sina många, i linje öfver linje stigande hus, sina tinnar och torn och genomskuren af fjordens mäktiga blå bälte en synnerligen målerisk och storslagen anblick. Med skäl är den för sin skönhets skull kallad "Slesvigs pärla". Om dess danska tid vittna den gamla *Nordertor* (Nörreport), som harmoniskt afslutar stadens enda stora hufvudgata mot norr, den stora danska krigargravn på kyrkogården vid Mühlstrasse och ett af Danmarks bästa minnen — grafstenen under hvilken Slesvigs store andlige kämpe hvilat, den högt begåfvade publicisten och ledamoten i Preussiska landtdagen, Gustav Johannsen.

Men trots dessa minnen kan det icke fördöljas att den tid nu är förbi, då Danmark i Flensburg kunde räkna med en dansk befolkning. Af stadens nuvarande cirka 65,000 invånare äro endast, högt räknadt, 10 procent danskar. Råsten äro tyskar. Och tysk är stadens hela prägel. Tyska äro alla större och under senare år uppförda byggnader, det stora Gymnasiet, det mäktiga Lycéet och främst den imponanta *Marinskolan* i Mürvik — en af Tysklands allra största byggnader öfver hufvud, hvari endast en korridor mäter ända intill 200 meter. Tysk är äfven numera och under långa tider den skönaste byggnaden i Flensburg närhet det en gång danska slottet *Glücks-*

burg, beläget cirka tio minuters promenad från Kurhaus Glücksburg på fjordens västra sida. Där det ligger midt inne i bokskogens ljusdunkel, förnämt och ensamt, speglande sin svanhvita smäckra massa i sjöns grönskiitande stilla yta skänker det ett intryck af något inslumlradt, harmoniskt skönt, som oberördt af tid och föråldring bevarat sin aparta tjusning och poesi. Slottets nuvarande innehafvare är hertig Friedrich Ferdinand af Slesvig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg, genom ena dotterns, Alex, giftermål svärfar till exkjärsparets son prins August Wilhelm. För närvarande obodot kommer slottet att i sommar tagas i besittning af den hertiglilla familjen, hvilken numera i all stillhet och tillbakadragenhet lefver å slottet Vogelsang-Grünholz.

Om sålunda Flensburg, nationellt att döma måste föröli tyskt förhåller det sig helt annorlunda med "*Haderslev*", Nordslesvigs ledande stad för dansk nationalitetslif under skilsmässans 55 år. I mer utpräglad grad än någon af de öfriga städerna har Haderslev förblifvit danskrogen. Här har hela den danska rörelsen haft sitt egentliga högsäte. Vackert belägen på det bördiga upplandet i en dalgång mellan fjorden och den härliga "*Haderslevs-Dammen*" räknar staden i närvarande stund omkring 14,000 invånare, däraf största procenten danskar. Språket är omväxlande tyskt och danskt och talas växelvis och obehindradt af de båda nationernas representanter. I Haderslev ligger den i Sönderjyllands politiska historia ofta omnämnda Danska Klubbens byggnad "*Harmonien*", inom hvars väggar tidens skiftningar för Nordslesvig mer eller mindre öppet, men alltid med samma värme diskuterats. Här låg en gång den danske diktaren *Edvard Lembckes* hus, och det var här

han skref den hymn till Sönderjylland, som sedan ständigt lefvat på folkets läppar därnere, och som börjar:

”Du skönte Land med Dal og Bakker fagre,
med grönte Enge og med gyldne Agre,
med Kløfterne, hvor Bækken sig gennem Krattet snor,
og langs med Vejen Hækken, hvor Fugleskaren bor! —
Skönte Land! i din rige Have Mindets Blomst gror på Heltegrave,
Mindets Blomst.”

Det är denna Mindets Blomst som nu bär frukt. Snart skall landet med de grönte Enge och de gyldne

Efter fotografier.

Öfverst: HADERSLEV. Nörregade. I förgrunden ett tyskt "soldatråd". — Nederst: STORGADE.

Klubb: Bengt Björnsparre.

Agre kunna skåda vidt och fritt mot Norden till. Af Nordens samtliga folk motses äfven med största uppmärksamhet och uppriktigaste glädje den dag, då Danmarks länge tillbakaskjutna gräns i söder skall värnande utflyttas kring allt land, där danskt språk talas och danska hjärtan slå, och då allt danskt folk ånyo skall förenas under Dannebrogens fästliga röd-hvita flagga för att aldrig skiljas mer.

DEN SKANDINAVISKA FLYGUTSTÄLLNINGEN I KÖPENHAMN.

Till illustr. å sid. 476.

Den skandinaviska flygutställningen i Köpenhamn, hvilken pågår den 12—20 april, är ett verkligt evenemang, som kring sig samlar allmänt och lifligt intresse.

Inne i utställningens hufvudhall ser man en samling fotografier från 1906, det är då Danmarks flygmaskinsuppfinnare, Elleham-

mer, företog den första flygningen i Europa med en medels motor framdrifven maskin. Den af honom därvid använda maskinen utgör en ypperlig bakgrund till hela den öfriga utställningen, i det att den visar hvilken utomordentligt stor och snabb utveckling, som under de senaste åren ägt rum här i Norden på aeroplanbyggandets område.

Det är en storslagen samling ståtliga och vackra maskiner, som exponeras i de två största utställningsbyggnaderna, hufvudhallen och Glassalen. I den sistnämnda lägger man särskildt märke till den danska marinens senaste förvarl hydroaeroplanet No 26, en starkt byggd maskin, som hvilat på två stora pontoner. I tält-hangarerna, som äro uppförda ute i parken, har den danska marinen en af sina små smäckra flygbåtar liggande. Närmast ter den sig som en liten luft-lustyacht. I Glassalen utställas därjämte en otalig mängd af motorer, som örlogsvarivet framställer på upptill 175 hästkrafter, af propellrar, två- och fyrbladiga, öfningsbomber, ljuskulepistoler och en myckenhet annat, som endast de mest sakkunniga känna namnet på. Där inne finnes vidare den danska arméns H-biplan med 140 hkr:s motorer äfven som det norska "Vickers-biplanet" på 100 hästkrafter.

I den större hallen finnes slutligen den maskin, som med rätta kännetecknas som utställningens största sensation, en modärn

Forts. å sid. 475.

FLYGOLYCKA.

DE FÖROLYCKADE ARMÉ-
FLYGARNE:

T. v. LÖJTNANT G. D:SON
CARLSON.

T. h. LÖJTNANT E. O. F. G:SON
SÖDERLINDH.

Foto. Engström, Lönköping.

Lördagen den 12 april drabbades vårt militära flygväsende åter af en svår förlust, i det löjtnanterna vid Dalregementet *Gösta Carlson* och *Folke Söderlindh* under flygning med en utaf arméns skolmaskiner nedstörtade och förolyckades.

Olyckan inträffade när flygplanet befann sig c:a 200 m. öfver marken då maskinen efter utförandet af en normal vänstersvingplö:sligt syntes kränga och dess rörelse öfvergå till en mycket trång spiral, som snart uflöste sig i ett lodrätt nedstörtande. Löjtn. Söderlindh syntes af allt att döma ha ljutit en ögonblicklig död under det löjtn. Carlson visade svaga lifstecken när man kom fram till olycksplatsen. Han afled emellertid efter några minuter.

Angående orsaken till katastrofen sväfvär man ännu i ovisshet och exakt klarhet lär nog aldrig vinnas, dock torde man kunna påstå att något fel begånget utaf de båda fly-

Vidst. bild: LÖJTNANT GÖSTA CARLSON I FLYGDRÄKT. Amatörfoto.

Foto. Hakelius, Örebro.

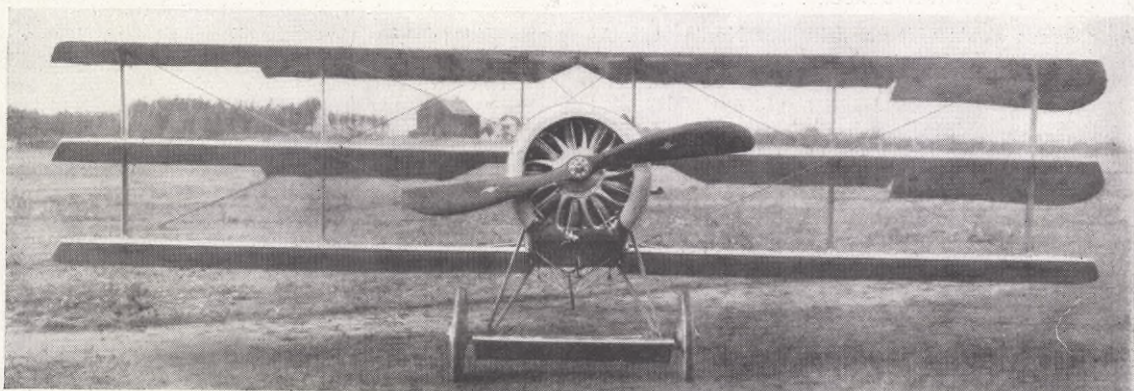
garna ej är att räkna med, lika litet som man bör tillräkna den vid tillfället rådande hårda vinden någon större betydelse. Felet är nog snarare att söka i materiellens bristfällighet.

Den förolyckade maskinen var ursprungligen ett Thulin-biplan, men har föregående år vid Flygverkstäderna å Malmslätt af dess konstruktör, civilingeniör H. Kjellson ombyggt till triplan, detta för erhållande af såväl större hastighet, stigförmåga som ökad stabilitet. Den var försedd med en 90 hkr. Le Rhône-motor samt inredd med dubbelkommando.

Löjtnant *Gösta Carlson*, som var född 1891, har tillhört flygvapnet sedan 1916 och har under denna tid dokumenterat sig som Sveriges kanske skickligaste och pålitligaste flygare, hvilket bäst visas däruti att han sedan mera än ett år varit förste flyglärare vid arméns flygskola på Malmslätt. Han skulle i dagarna ha del-

Fortf. å sid. 475.

Nedanst. bild. DEN FÖROLYCKADE MASKINEN, ursprungligen ett Thulin-biplan, 1918 ombyggt till triplan vid flygverkstäderna å Malmslätt.

Amatörfoto.

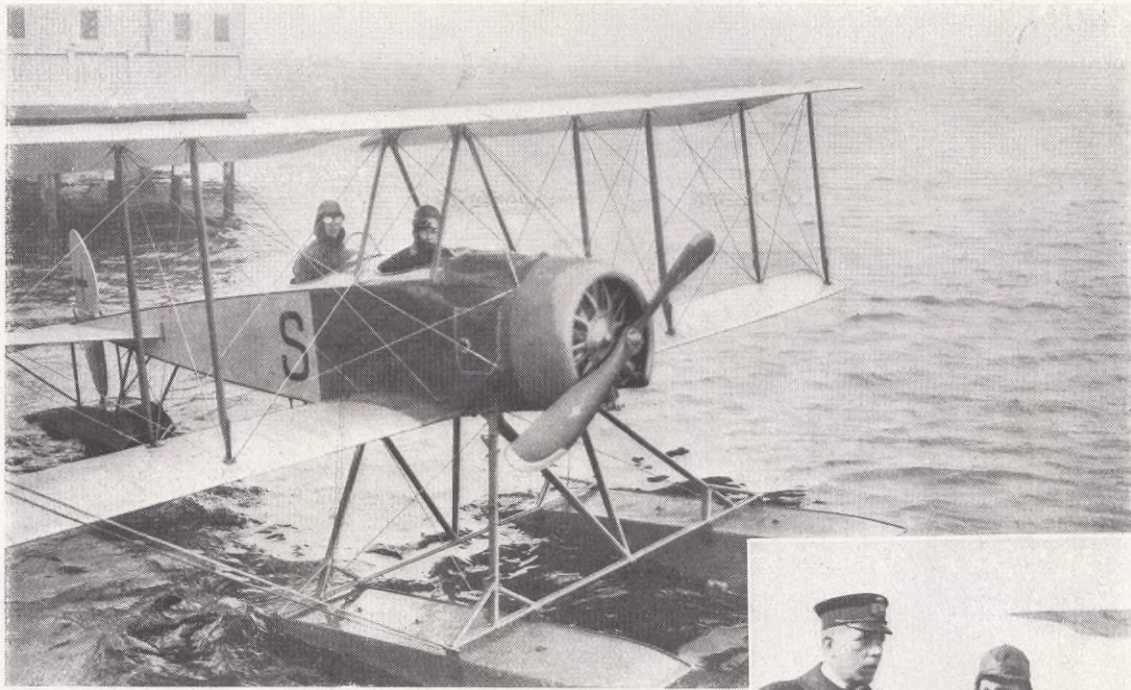

Foto. Olm, Malmö.

LUFTTRAFIK MALMÖ—KÖPENHAMN öppnas med startandet från Malmö den 11 april af den första Thulin-maskinen med flygaren herr A. Lind som förare och redaktör Söderlund i Stockholms Tidningen som passagerare.

Nedanst. bild:

STJERNFLYGNINGEN. EN NORSK DELTAGARE I STJERNFLYGNINGEN, LÖJTNANT LÜTZOW HOLM, GÅR NED VID NYA VARFVET. Infällningen: Löjtnant Lützow Holm och en svensk officer efter landningen.

Fotos. Johansson, Göteborg. — Text å sid. 480.

Den i samband med Skandinaviska flygutställningen i Köpenhamn planerade reguljära lufttrafiken mellan nämnda stad och Malmö tog sin början den 11 april med start från Malmö. Det historiska tillfället hade samlat ett stort antal skådelystna ute vid Ribersborg, där hydroaeroplanet låg förtöjdt. Maskinen fördes af hr A. Lind vid Thulinverken, med redaktör Söderlund i Stockholms Tidningen som passagerare. Färden, som företogs under rätt ogynn samt väder, gick lyckligt, men tog i st. i beräknade 15 minuter 27 min. i anspråk. På grund af vissa formaliteter, som försumrats, bleivo flygningarna inställda för någon dag, men vidtog därefter åter.

FÄKTTÄFLINGAR.

Pressfoto

Till vänster: LOJTNANT N. E. HELLSTEN, eröfrade mästerskapen för seniorer å florett och värja.
 Till höger: TÄFLINGEN OM KRONPRINCESSANS VANDRINGSPRIS FÖR SENIORER Å FLORETT: Fr. v. fröknarne E. Hamilton (3:e pris), H. Olsen (1:a pris) och E. Hellqvist (2:a pris).
 Derunder: Fröknarne E. Gripensstedt (X), mästarinna i florett för juniorer, och Martens.

Årets nationella fäkttäflingar, till hvilka Stockholms kvinnliga fäktklubb och Svenska fäktförbundet utfärdat inbjudning, tog sin början den 11 april å Palladium i Stockholm. Täflingarne, som

stodo under kronprinsparets beskydd och räknade ett 60-tal deltagare, däribland vårt lands yppersta förmågor på fäktkonstens område, bjödo på en rad af vackra och spännande strider.

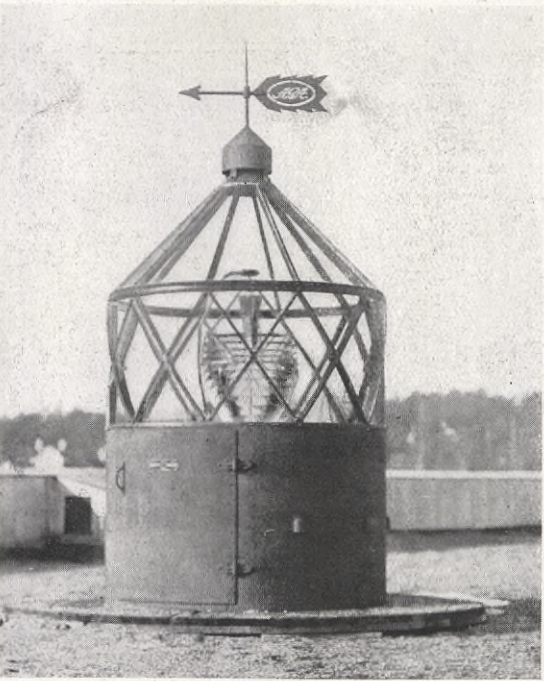
Thomasson, Åre. SVENSKA TURISTFÖRENINGENS KURS FÖR DANANDE AF FJÄLLOTSAR I JÄMTLANDSFJÄLLET. Ledare kapten V. von Feilitzen (1) och herr Torsten Boberg (2). Kliche: Kem. A.-B. Bengt Sjöbergparre, Skövde.

Svenska Turistföreningen har i dagarna haft en kurs för utbildande af fjällotsar i Jämtlands fjälltrakter. Kursen, den första i sitt slag i vårt land hade samlat 22 deltagare, däribland två lappar. Ledare för kursen voro kapten V. von Feilitzen och herr Trosten Boberg. Öningarna omfattade kartläsning, kompassföreläsning, toppbestigning m. m. och gäfvö ett synnerligen godt resultat. En häftig fjällstorm satte deltagarnas uthållighet och orienteringsförmåga på hårdt prof.

Forts. fr. sid. 471. svensk spanings- och stridsmaskin. Den är helt och hållet utom motorn utförd på arméns flygverkstäder å Malmslätt, mäter 14 m. mellan vingpetsarna och har en Mercedesmotor på 260 hkr., utställningens starkaste. Denna flygapparat är i sanning imponerande, särskildt om man jämför den med den lilla klient byggda "Ellehammern", och dock ligger det endast tio år mellan de båda maskinerna. I denna hall, där Sverige afgjordt är bäst representeradt, lägger man äfven märke till det egendomligt konstruerade eleganta Pålsonska Malmöplanet.

En isbjörnsskalle, härstammande från den sen-glaciala tiden och anträffad vid anställda jordgrävningar på 6-8 meters djup å Hisingen vid Göteborg, har af cigarrhandlanden J. Sellström öfverlämnats som gåfva till Göteborgs musei zoologiska afdelning.

Den kända danska Nielsen & Winther-fabriken visar en jagare och en sport-flygbåt, och dr Thulin från Landskrona exponerar ett par fint konstruerade biplan. Därjämte utställs en Svenska aktiebol. Gasaccumulatorators luftflyr, flygardräkter, konserver för flygfärder, hangarmodeller, aeroplankameror o. s. v. Som en sammanfattning kan sägas att utställningen gör ett öfverväldigande starkt intryck. Men så är den ju också Europas hittills största flygutsällning.

Efter fotogra. DEN AF A.-B. GASACCUMULATOR KONSTRUERADE FYREN FÖR FLYGTRAFIK, den första i sitt slag. Kliche: Bengt Sjöbergparre.

Forts. fr. sid. 472. tagit uti den, i samband med flygutställningen i Köpenhamn anordnade stjärnflygningen, där hans rika erfarenhet och stora skicklighet nog gjort sig gällande. I friskt minne är säkerligen hans äfventyrliga flygfärd öfver Bottniska viken föregående år, då han lämnade Sverige för att ställa sig och sin maskin i de finska frihetssträfvandenas tjänst. Han var son till bankdirektör D. Carlsson, Stockholm. Löjtnant Folke Söderlindh, född 1894, har ej varit i flygtjänst längre tid än sedan hösten 1918, men har redan hunnit visa sig som en synnerligen duglig och oförskräckt flygare, på hvilken kunde ställas de största förhoppningar. Han var son till f. d. bankkamreren vid Örebro enskilda bank, G. Söderlindh, Stockholm. De så sorgligt omkomne flygarna äro den svenska militäraviatikens 19:e o. 20:e offer, däraf de 7:e o. 8:e som förolyckats på Malmslätt.

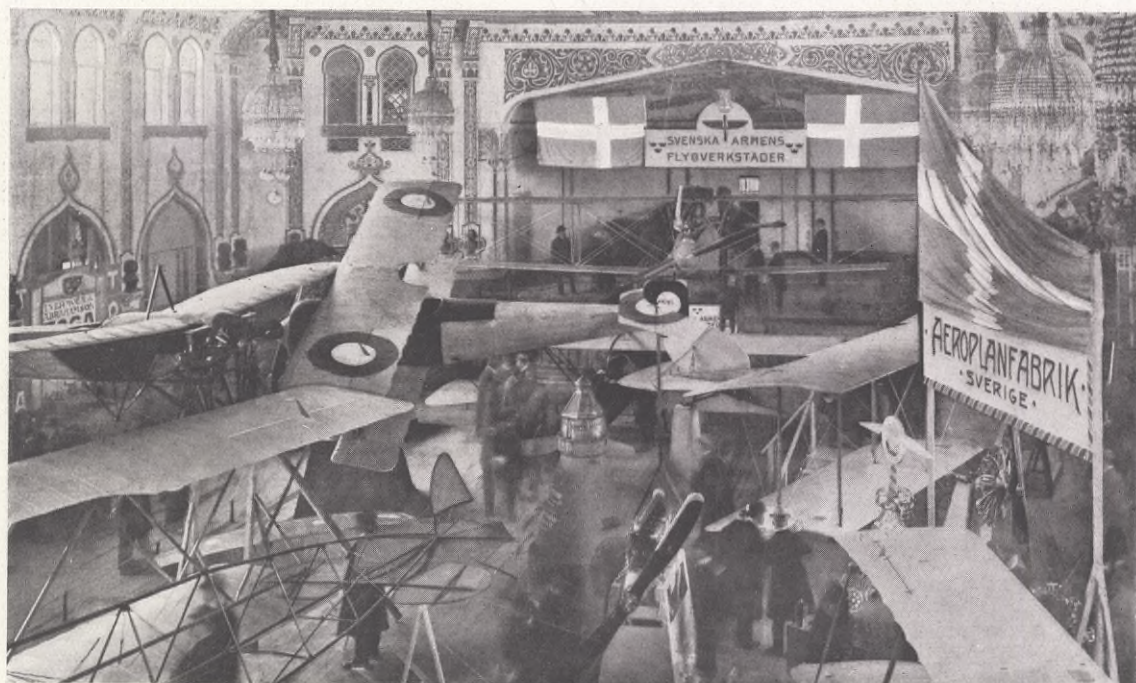
Efter Johansson, Gbg. DEN I DAGARNE VID GRÄFNINGAR Å HISINGEN FUNNA ISBJÖRNSSKALLEN. Kliche: Bengt Sjöbergparre.

"Efter fotografi"

KONUNG CHRISTIAN BESER FLYGUTSTÄLLNINGEN. Närmast konungen utställningskommitténs ordförande, chefen för Nielsen & Winthers aeroplanfabrik, kaptan Rambusch. Text å sid. 471.

Kliché: Kem. A.-H. omot. Sveriges, Stlm.-Öbg.

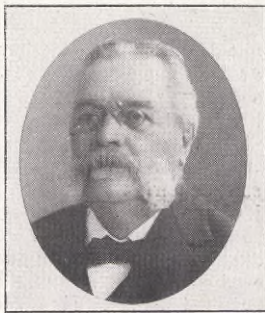

DEN SVENSKA UTSTÄLLNINGEN, föremål för allmän uppr ärsamhet och stort erkännande. *Efter fotografi*

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. R. E. TERNSTRÖM.
Bankdirektör. — Karlshamn.
75 år 13 april.*

O. A. LILLJEFORS.
Direktör. — Växiö.
75 år 24 april.

O. A. G. KROOK.
Direktör. — Stockholm.
65 år 22 april.*

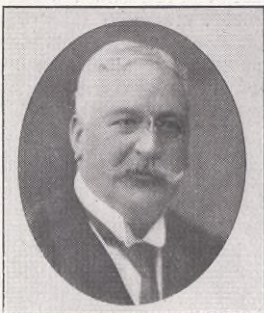
S. QUINT.
Fröken. Redaktör. — Stock-
holm. 60 år 12 april.*

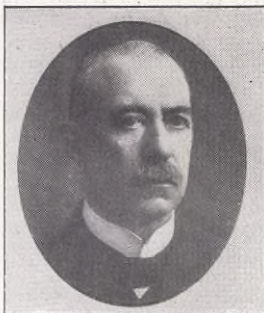
C. T. BLIX.
Häradshöfding. — Växiö.
65 år 27 april.*

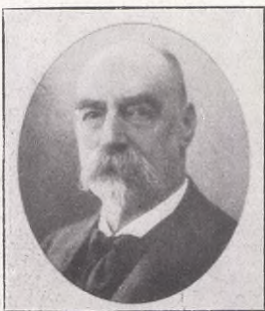
A. J. C. KUYLENSTJERNA,
Kammarherre. Byråchef. —
Stockholm. — 60 år 20 april.*

G. BERGENSTJERNA.
Byråchef. — Stockholm.
60 år 27 april.*

C. P. J. FOGELIN.
Borgmästare. — Trosa.
60 år 26 april.*

E. MAGNUS †.
F. d. Grosshandlande. — Gö-
teborg. F. 1841. † 15 april.*

J. S. G. LANDGRAFF †.
Skogsförvaltare. — Orsa.
F. 56. † 31 mars.*

I. R. E. FRIBERGER †.
Professor. — Upsala.
F. 65. † 12 april.*

E. GRAHN †.
Kamrer. — Stockholm.
F. 82. † 5 april.*

ROBERT TERNSTRÖM. Egnade sig efter afslut. skolestud. åt affärsverk-
samhet, ing. som deleg. i firman W. Schmidt & Co. i Karlshamn. Mång-
årig led. af stadsfullm. o. en tid dess ordf. i kyrkoråd, fattigv.-styr.,
hand. o. sjöf.-nmd, ordf. i navig.-skolans styr.; på sin tid verkst. dir. i
Västra Blek. Jernv. Led. af styr. i Skån. e. banks afd.-kontor 80, konto-
rets chef sdn 82. Äfven efter bankens sammanslagn. m. Skand. kred.-a.-b.

ANDERS KROOK. Styr. ordf. i Sv. hand.-resandefören. sdn 99, dess
verkst. dir. sdn 15. V. pres. i Fédération intern. d. voyageurs et repres.
de comm. i Paris sdn 08.

STINA QUINT. Folksk.-lär.-ex. 79, folksk.-lär. i Arnö, Norrköping, 80—
95. Grund. Folkskolans barnitidning 92, hvilken under årens lopp vuxit
till en betydande uppl.; inneh. af Folksk. barnitidn. förlag. Stadsfullm. i
Stockholm 12—19; led. af stadens folksk. dir. sdn 16, af barnavårdsnmd s.
å., inspektör f. stadens skyddshem f. fl. sdn 15, f. stadsmis. landthem o.
husmoderskola sdn 17. Styr.-led. i F. K. P. R. 03—13, i Kvinnoklubben 06
—12, v. ordf. i styr. f. Moderata kvinnors röstr.-fören. sdn 17; ordf. i styr.
f. Moderata partiets kvinnokomm. 19.

THORSTEN BLIX. Stud. 72, hofr.-ex. 76, v. hfd 80, häradshöfd. i Jämtl
norra doms. 90, i Västra Värends doms. 04. Led. af k. hosp. dir. i Växiö
sdn 16; mångårig led. af kyrkorådet.

ARVID KUYLENSTJERNA. Stud. 78, kansllex. 84, aman. i Finansdep.
s. å., e. o. tj.-man i Patentbyrån 85, aman. der 90, sekr. o. led. i Pat.-
o. registr.-verket 96, byråchef der 14. Led. af patentlagstiftn.-komm. Tj.-gör.
kammarjunk. 85, kammarherre 95. Styr.-led. i Skarab. e. banks afd.-kon-
tor i Stockholm.

GUSTAF BERGENSTJERNA. Stud. 78, e. o. tj.-man i Gen.-tullstyr. s. å.,
revis. o. bokh. i Gen.-tullstyr. kameralbyrå 96, byråchef i Gen.-tullstyr.
05. Led. af 1914 års tullkomm. f. omorgan. af Tullv.

JOHAN FOGELIN. Stud. 78, hofr.-ex. 89, v. hfd. 92, borg. rådman i
Sköfde 97, borgmäst i Trosa sdn 01.

ERNST MAGNUS †. Inneh. under en lång följd af år firman Ernst M.
& Co i Göteborg hvilken på sin tid intog en framskjuten ställning
bland landets foderaffärer. Utöfvande en betydande välgörenhet o. var
en inom sin stad synnerligen aktad och bekant personlighet.

SIEGWARD LANDGRAFF †. Anst. å träv.-kontor i Dalarne 78—84, för-
valt t. 90, förvalt. i Mora f. St. Kopparb. bergsl. o. Kopparb.-Hofors såg-
a.-b. 91—1900, sedan 01 bosatt i Orsa som förvalt. f. Kopparb.-Hofors a.-b.
i såväl Mora som Orsa anlitad i komm. uppdrag, led. af municip.-nmd.

RAGNAR FRIBERGER †. Stud. 83, med. lic. 98, med. dr. 03; aman. e.
underläk. v. Akad. sjukh. i Upsala 98—1900, brunns- o. badiäk. i Grenna-
forssa 99—1900, i Borgholm 01—03, intendent v. Sättra brunn sdn 05. Doc-
ent i prakt. med. v. Ups. univ. 04, tf. förestånd. f. med. poliklin. s. a.
Prof. i pediatrik o. prakt. med. 13, prof. i enbart sistn. ämne sdn 15.
Öfverläk. v. Akad. sjukh. sdn 13. Med. förf.

EMANUEL GRAHN †. Intr. efter afslut. skolestudier v. Jernv. öfverg. 07
som kamrer t. Sv. gymnastik- o. idrottsfören. Riksförb. kansli. Egnade
redan tidigare sin kraft åt idrottens främjande, var initiativtagare t. Öre-
bro Idr-plats hvilken han förestod 03—07, en af stift. af Västm.-Närkes
idr.-förb. och var dess ordf. 05—08, tog 04—11 verksam del i ledn. inom
centr.-styr. f. I. F. Kamraterna i Sverige. Led. af Riksidr.-förb. öfverstyr.
07—12.

Präsläggningen har på grund af påskhälgén ägt rum
två dagar tidigare än vanligt.

Fortf. fr. sid. 466.

I hvad riktning detta innehåll söker sig uttryck, är sedan mera en fråga om tillfälligheter. Det finns mellan Acke och Richard Bergh en viss likhet, som inte bara inskränker sig därtill att de äro konstnärsförbundets båda professorssöner. Den likartade miljö, hvarar de framgått, ha gett dem en i viss mån besläktad orientering. Sålunda är Acke en skrivande konstnär liksom Richard Bergh var. Det är inte ofta han visat sin förmåga offentligen, men de gånger det händt har det skett eitertryckligt. Den som tagit del af de fantasier, Acke ett par gånger offentliggjort i Konstnärsförbundets publikationer, vet hvilken åder af underfundig galghumor han kan ge utlopp åt, då det roar honom att begagna pennan i stället för penseln.

Mera väsentlig är emellertid jämförelsen med Richard Bergh på ett annat område, nämligen porträttmåleriets. För denna konstart kräfv, af ganska begripliga skäl, en intellektuell träning, hvartill i synnerhet den generationens konstnärer icke i allmänhet voro benägna. De öfverlåto helst fältet, ehuru med orätt, till de ur konstnärssynpunkt mer eller mindre urspårade och till de mera salongsmässiga bland kamraterna. Acke har som porträttmålare gjort ypperliga ting, liksom rättvisligen måste erkännas att han också gjort åtskilliga svaga. Han har öfver hufvud en sund afsky för det medelmåttiga; hans saker äro antingen goda — eller den deciderade motsatsen. Till hans bästa porträtt kan räknas bilden af svärfadern, Zacharias Topelius, från dennes sista tid. I skildringen af den gamle, halft sloknad, halft liksom lefvande ett nytt lif hinsides, har Acke fått användning för något af det väsentligaste i sin konstnärliga begåfning: begäret och förmågan att visionärt gå utanför det enbart synliga. Bland öfriga porträtt kan framhållas den förträffligt karakteriserade gruppen af K. O. Bonnier med familj, självporträttet, den något äfventyrliga skildringen af Heidenstam.

Den sistnämnda duken framkallar associationsvis minnet af fru Greta Heidenstams porträtt. Sött åt de söta, kan man säga, men så mycken konfekt har sällan en tafla bjudit på. Det som smakar godt är icke alltid god smak, och här skall erinras om taflan endast för att framhålla det förträffliga motgift mot detta sötaktiga i sin produktion, som konstnären själf tillhandahåller i sina mariner. Det är inte Karl Nordströms episka haf, utan Östersjöns smågropiga vatten han är förtrogen med. Men det är i alla fall en salt och frisk bläst som rör om i hans kornblåa böljor, mot hvilka de nakna figurerna stå i en gul ton som förgyllda statyer. Det är väl något i vattnets kvicka och lifliga faktur som särskildt lockat Acke, men säkert har han också funnit behag i själva blåsten och saltan. Han har gjort en resa till Rio de Janeiro och målat stora vågor, men utan att svika den impressionistiska uppfattningen.

Det mesta af hvad Acke gjort är improvisationer. Han har fantasimänniskans beroende af den flyktiga och nyckfulla ingifvelsen. I sin största målning "Skogstemplet" hos Thiel har han sökt att längre fasthålla och tydligare utforma visionen än han eljest plägar. Duken är omstridd, men skönhetsvärde kan den icke fränkännas, äfven om den lider af att vara en smula reflekterad. Samma charme, samma mystiska lockelse, han där sökt ge ett monumentalt uttryck, kan han en annan gång mycket omedelbarare få fram i en liten teckning, såsom i de ofta förtjusande illustrationerna till Topelius' sagor.

En fångslande konstnär har Acke alltid varit och kommer väl alltid att förbli. Han är som sagdt ojämn, men han är aldrig ligkiltig. Det är alltid med förväntning man motset uttrycken af hans oförmodliga och egenartade begåfning och de nu passerade sextio åren komma därvidlag ingenting att förändra.

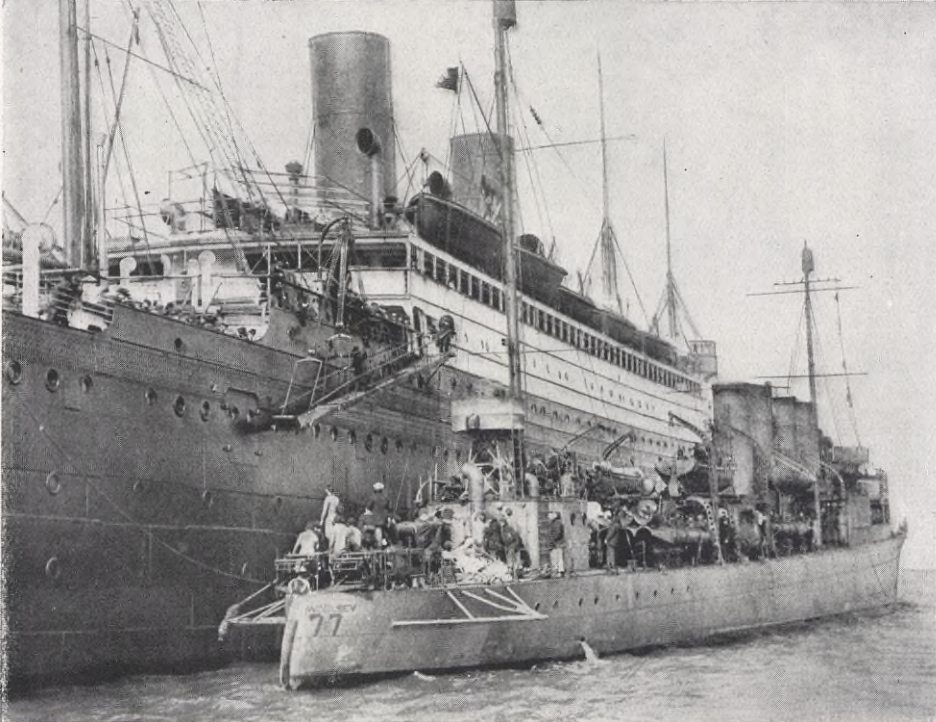
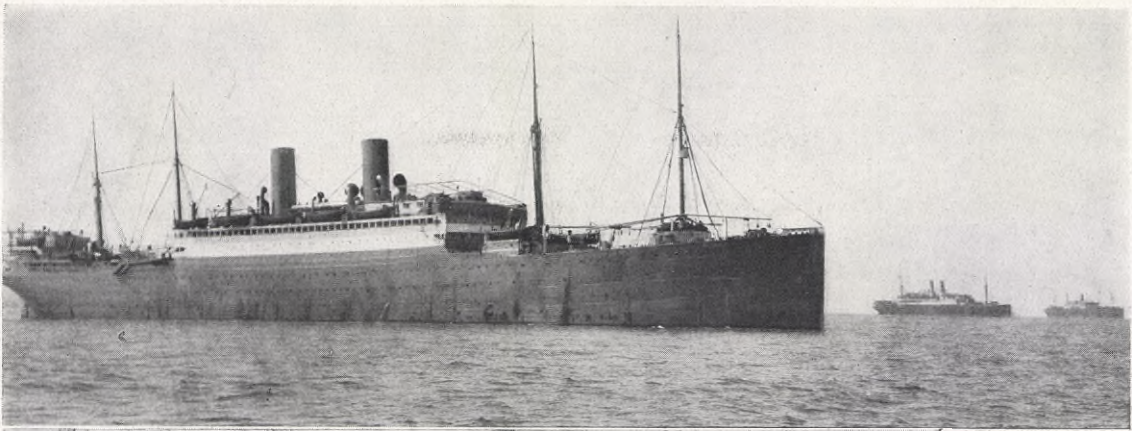
Birger Bäckström.

Foto. Gillberg, Linköping.

STOFTEN EFTER DE TVÅ VID FLYGOLYCKAN Å MALMSLÅTT (se sid 472) OMKOMNA OFFICERARNE, LÖJTNANTERNA G. CARLSON OCH F. SÖDERLUNDH, I LINKÖPINGS DOMKYRKA.

KLUBB: KEM. A.-H. SINGEL NÄRVERGÅRNE, SÖDM-ÖB.

TYSKA JÄTTE-
ÅNGARE FÖR-
ANKRADE I THE
SOLENT (Eng-
lands sydkust)
innan affärden och
öfverlämnandet
till Amerika. fr. v.
"Cleveland",
(16,000 ton),
"Cape Finisterre"
(16 000 ton) och
"Patricia"
(12,000 ton).

Nedersta bilden:
AMERIKANSK
OCEANGÄENDE
JAGARE ÖFVER-
FÖR AMERI-
KANSK BESÄTT-
NING OMBORD
Å HAMBURG—
AMERIKA-LINI-
ENS ÅNGARE
"CLEVELAND"
I OCH FÖR DEN-
NES ÖFVERFÖ-
RANDE TILL
AMERIKA.

Vid jämförelse
med den stora ja-
garen framståbäst
den tyske ånga-
rens jättedimen-
sioner.

MOT FREDEN.

Författningen till Nationernas förbund har — i sammandrag — offentliggjorts under den sistförflutna veckan. Offentliggörandet har sålunda i öfverensstämmelse med Wilsons vilja kommit före det preliminära fredsfördraget. Men äfven om Wilson sålunda på denna punkt hemfört segern, får man å andra sidan vid granskningen af det föreliggande författningsutkastet ett starkt intryck af att det endast helt svagt återspeglar Wilsons ursprungliga stora tanke — en sammanslutning af världens alla folk i en fredsorganisation, där medlemmarne skulle stå som jämlikar och förhållandet dem emellan präglas af en målmedveten inbördes god vilja.

Enligt det nu offentliggjorda författningsutkastet, hvilket är alltför utförligt för att här in extenso kunna återgifvas, upprättas Nationernas förbund för att åstadkomma internationellt samarbete och trygga freden. Förbundet skall omfatta dels de allierade makterna, dels de neutrala stater, som omnämnas i ett utkastet bifogadt dokument. Centralmakternas upptagande i förbundet ställs på framtiden och göres beroende af de förutvarande förbundsmedlemmarnes samtycke.

Förbundet kommer att utföra sina funktioner genom en församling bestående af representanter för förbundets stater, samt ett råd, inom hvilket de allierade makterna synas komma att innehafva majoriteten.

Rörande de förpliktelser, som de till förbundet anslutna staterna ikläda sig är endast en ovillkorligt bindande: att hänskjuta alla internationella tvister till folkförbundets råd eller till skiljedomsstol samt att icke börja krig, om motparten accepterar domstolsutslaget.

Den tidigare framställda tanken på en interlinationell armé och lottas som folkförbundets exekutiva myndighet återfinnes icke i

det nu föreliggande författningsutkastet. Skola militära åtgärder vidtagas mot någon makt, som brutit mot förbundets stadgar, kan rådet ge anvisning på hur stora stridskrafter öfriga makter skola utsända mot den brottsliga, men någon skyldighet att hörsamma uppmaningen föreligger icke för de ifrågavarande staterna. Det står likaledes de olika makterna fritt att efterkomma eller negligera af rådet gifna anvisningar till rustningarnas begränsning.

Vidare är att märka att författningsutkastet stipulerar, att de tyska kolonierna äfvensom områden, hvilka tillhört det ottomanska väldet, skola i civilisationen i tresse förvaltats af stater, som för detta ändamål af förbundet utsetts till mandatärer. Liksom Tyskland och Turkiet härigenom får vidkännas en särskildt hård behandling, tillerkännes Amerika en speciellt gynnsam ställning genom författningsutkastets stadgande, att förbundsfördraget ej får inkräkta på den handlingsfrihet i internationellt hänseende som Amerika äger i kraft af Monroe doktrinen.

Huruvida ett Nationernas förbund i den anda världen väntat och hoppats på verkligen låter sig realiseras på den grundval, som nu är lagd genom det offentliggjorda författningsutkastet är en fråga som framtiden får besvara. En viss skepticism med hänsyn härtill har kunnat afläsas de uttalanden som under de senaste dagarne kommit till synes i världsprässens ledande organ.

I fråga om fredskongressens arbete meddelas från Paris, att man inom därvarande ledande kretsar håller för troligt, att någon preliminärfred icke kommer att slutas, utan att de fredsunderhandlingar, som taga sin början vid den tyska delegationens ankomst den 25 april, skola direkt leda till den slutliga fredsavgörelsen. En frist af åtta dagar kommer att lämnas tyskarne för att antaga eller förkasta de allierades fredsöfikor. Freden skulle sålunda vara att vänta senast i början af maj.

VÅREN. En af tablåerna i den fästföreställning med omväxlande program som gifoits i Hålsingborg till förmån för Nordvästra Skånes Orkesterförening och hvilken inbringade öfver 4,000 kronor. — Atelier Bruno, Hålsingborg.

Tillståndet i Tyskland företedde under den gångna veckans första dagar en ljusning, i det att meddelanden ingingo om att de utbrutna våldsamma oroligheterna genom vidtagna kraftiga motåtgärder kväfts. Denna ljusning synes emellertid hafva varit endast öfvergående. De senaste dagarne hafva nämligen medfört nya bud om fortsatta svåra inbördesstrider med Bayern- och särskildt dess hufvudstad som centrum för upprosrörelsen.

Äfven från andra länder hafva ingått meddelanden om en växande inre oro. Särskildt i Finland synes ställningen vara hotande. Man har där kommit på spåren en vidt utgrenad röd samman-svärjning, hvilken skulle kommit till utbrott i slutet af maj sam-

tidigt med ett planerat ryskt bolschevikanfall mot Finland. Hufvudledarne för den landsförådiska rörelsen äro häktade.

Till bild å sid. 473.

I samband med den i Köpenhamn pågående flygutställningen anordnas en stor skandinavisk stjärnflygning, i hvilken ett flertal framstående flygare deltaga. Det svenska flygväsendet representeras af löjtnanterna Högberg, von Segebaden och af Uhr. Under de flygningar, som redan ägt rum, hafva på grund af otjänlig väderlek och uppkomna motorskador en del missöden, några af rätt hotande art, inträffat.

NORDISKA KOMPANIETS NYA STORA TRÄDGÅRDSANLÄGGNINGAR VID HAGA. De vidtomfattande trädgårdsanläggningarna vid Haga ha under Nordiska kompaniets regim fått ett flertal storslagna nyanläggningar, däribland ett växthus, som är en sevärighet af första rang. — Efter fotografi.

INNEHÅLL: J. A. G. Acke (biografi och helsidesportr.) — Omkomna svenska flygare — Skandinaviska flygutställningen i Köpenhamn. — Bilder till döeskrönikan — Mot freden — Veckans porträttgalleri. — Nordslesvig inför afgrändet Af Signe Læerløw.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller oivillkorligt förbud.